אי הכי אפילו עבר זמנו נמי. מע"ג דמין שייך כאן מי אמרת בשלמא מין לחומ (ע) שעדיין לא פירש שום טעם ומע"פ שפירש רב נחמן משום כדי חיין לא משמע דקאי אהא מי הכי (ע): **כי מטא זמן חיוביה רמי אנפשיה ומדבר.** ופ"ת יתמיהנו לעולם עד למחר ומי לא מדכר יהא שוכר זה צריך להניח רשיה ועוד ממאי עקרוה רבנן לשבועה מבעה"ב הא כיון דמיחייב שבועה רמי מנפשיה וי"ל כיון שהתחיל לכפור שוב לא יוכה ואין נותן לב להיות מזכר פן יהא מוחזק שקרן ועי"ל דהא מחקה דאין בעה"ב עובר על בל תלין לא מהניא אלא כי מיכא מחקה דהדה מחקה דאין שכיר משהא שכרו וכשמועינו בב"ל והלריכוהו להתמין עד למחר הרי לא שהה: **וכי שכיר עובר משום בל תגוזו.** מע"ג דהך מחקה מיכא נמי גבי בעה"ב תמיר ליה לאיניש מד לאו כתרי לאוי ועוד דבאלו הכי מצני פשיר ופ"ת דמה בכך דאין שכיר עובר בבל תגוזו מ"מ כיון דבעה"ב רמי אנפשיה ומדכר ה"ל בבי וברי ופטור כיון דכופר הכל ויש לומר דטעמא דרמי אנפשיה ומדכר לא מהניא כאחזקה דשכיר וכי מצני הכא תרי חזקי לא מהני לומר דעדיפי מדשכיר אלא שקולות ניהו: **מתוך** שיכול **לומר לא שברתיך מעולם.** תימה מה מועיל כאן מגו דאין שייך מגו אלא לענין שלא לחומדו שמשקר במזיד אבל הכא שפיר מהימנינן ליה דודאי הוא שכבר שפרע אלא שאנו מוצין שעשה כאן לפי שהוא טרוד בפועליו דאטו משום מגו יהא נזכר יותר ואין שייך כאן מגו כלל וכבי מוכא בריש המשה שהלכה (יבמות דף קיד: ושם) דלא מהימנת לומר מת במלחמה כמגו דאי בעית אמרה מת על מטתו משום דאמרה נדלמי וקבורה לומר אמת ואין לנו להאמינה כמה שהיא אמת טועה מתוך שהיתה יכולה לשקר ותע"ג דהכהיא דאמעתא גופה מיבעיא לן בהחזיקה היא מלחמה בעולם מי אמרינן מה לה לשקר מגו דאי בעית אמרה שלום בעולם התם דוקא מיבעיא לן כיון דלייקא כולי האי שמחזקת מלחמה וי"ל דהכא כיון דאין טוען אמת אלא אדרי ואומר ודאי אלא שלא שכח אין לנו להחזיקו כמשקר כיון דאית ליה מגו אבל כשאין לו מגו אינו אלא כמשקר כיון דאית ליה מגו להחזיקו כמשקר שפרע טוען אדרי לף על פי שמסופק [ועיין תוספות כתובות פז: ד"ה דמיפרע]: **מתוך** שיכול **לומר להד"מ יבול לומר להד"מ נאנסו.** תימה לפירוש הקונטרס שפירש בהגוזל קמא (ג"ק דף קו. ושם) דבפקדון שיכול להעיז שפילו כופר הכל חייב ג"כ כי אמר נמי להד"מ חייב שבועה ולפר"ת נמי אלא שכח אין לנו להחזיקו כמשקר כיון דאית ליה מגו דאי בעית אמרה מת ורמי בר חמא